

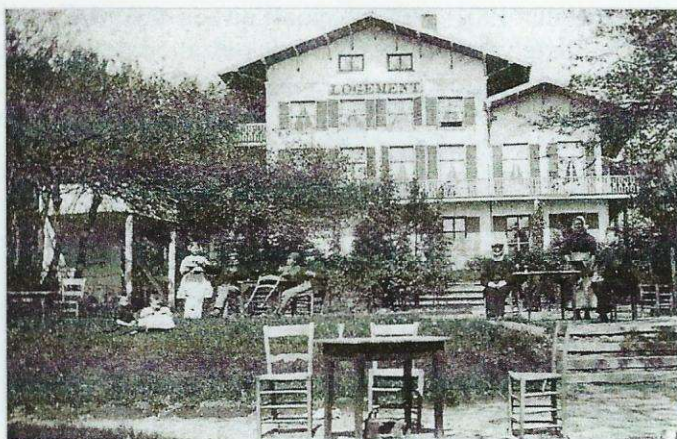
De muziekkoepeel van Rozendaal

Fineke Burgers

De muziekkoepeel van Rozendaal staat in een lange traditie van musiceren op de Smidsberg, ook wel Smittenberg genoemd (vernoemd naar de smederij in vroeger tijden aan de voet van die berg).

Waar in de meeste plaatsen sprake is van een muziektent heet die van Rozendaal een muziekkoepeel, ook wel – muziekkapel. Maar ook daar begon het eerst allemaal in een tent.

In 1858 werd de “Rosendaelsche Kapel” opgericht door R.J.C. baron van Pallandt. Toen het in 1859 traditie werd om iedere donderdag naast hotel Kraijesteijn (door de schoonvader en oom van de baron gebouwd in 1838) op de Smidsberg te concerneren, kwam er behoefte aan een vast onderkomen. Aanvankelijk speelde men in een houten theehuis.



Eerste muziektent op het boventerras voor 1917

“Er stond een vierkante tent op het eerste terras, waarin de kapel musicerde. Het eerste optreden was in de zomer van 1859. Kraijesteijn adverteerde toen: dat er iedere donderdag concert gegeven werd door 18 instrumentalisten onder leiding van de gewezen

kapelmeester van het Eerste Regiment Dragonders J.H. Köhler”.

Terzijde van het terras van hotel Kraijenstein liet de zoon van de baron, F. J.W. baron van Pallandt in 1905 met behulp van de leden van de Kapel en het personeel van het kasteel een muziekkoepeel bouwen, een passende entourage voor de kapel. Op 28 juni van dat jaar meldt de Velpsche Courant hierover:

“dat de Rosendaelsche kapel de komende vrijdag 's avonds om acht uur een concert zal geven ter gelegenheid van de inwijding van den fraaien nieuwen muziektempel op het terras van Hotel Kraijenstein”.

Naar een ontwerp van Marée werd in 1917 de muziekkoepeel gebouwd zoals die nu nog steeds te vinden is in de tuin van restaurant de Hunting Lodge. Gelukkig werd de muziekkoepeel in de Tweede Wereldoorlog niet beschadigd. Wel had ze in de periode 1940-'45 dienst gedaan als bergplaats voor de drankvoorraad van het hotel. Na de oorlog werd de wijn, die toen vijf jaar ouder was, weer ongeschonden opgegraven. In 1947 verkocht baron W.F.T van Pallandt het in de oorlog wel zwaar beschadigde hotel Rosendaal, met de stal, de schuur en de muziekkoepeel aan Hendrik Jacobus van Toorn, hotelhouder te Rozendaal. Voor een gezonde exploitatie zou er in de jaren tachtig veel geïnvesteerd moeten worden in het hotel. Begin 1990 werd het echter gesloten en de inventaris geveild. Dus geen muziekkoepeel meer in de muziektent.....



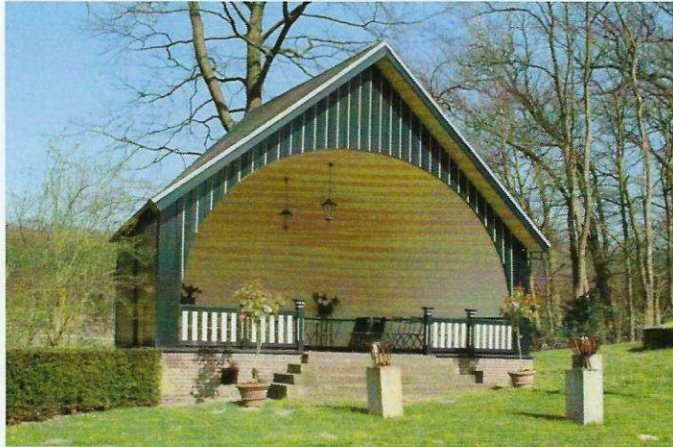
Triest beeld van tuin en muziektent 1990



In plaats van “het Paviljoen” zoals de De Hunting Lodge eerst werd genoemd, is een geheel nieuw pand gebouwd en wordt de Muziekkoepel na te zijn gerestaureerd in het jaar 2000 weer volop gebruikt. Het oude plafond was vergaan en werd verwijderd en vervangen.

De koepel staat er nu al meer dan een eeuw aan de oostkant van het kasteel Rosendael, gelegen op de heuvelrand van de Smidsberg, aan het gazon dat uitziet over het lager gelegen park en kasteel.

Het is inmiddels een Rijksmonument geworden:



Muziekkoepel Rosendaal heden

“en staat op een rode bakstenen voet op een licht trapeziumvormige grondslag waarvan de achter (noord-) zijde 3-zijdig is uitgebouwd. Hij is opgetrokken in verticale kraaldelen en wordt door een met leien gedekt zadeldak overkapt. Aan de voorzijde wordt de aan deze zijde open koepel voorafgegaan door een bakstenen trap van vier treden. Aan weerszijde van de trap een eenvoudige balustrade. In de voet zes rechthoekige ijzeren ventilatieroosters. Inwendig heeft de koepel een ovale grondslag die door een ovale overkoepeling wordt afgesloten”.

De muziekkoepel is een onderdeel van de historische buitenplaats Rosendael. Volgens het rapport van de Rijksdienst voor het cultureel erfgoed:



“in cultuurhistorisch opzicht van algemeen belang - wegens de gaafheid; - wegens de functionele en compositorische ensemblewaarde van de bebouwing op de Smidsberg met het kasteel en de bebouwing aan de voet van de Smidsberg; als zeldzaam voorbeeld van een muziekkapel op een Nederlandse historische buitenplaats.”

Heden ten dage wordt de muziekkoepel nog steeds volop gebruikt: op Hemelvaartsdag speelt de Koninklijke Rosendaelsche Kapel tegenwoordig in de Koepel, waar



Publiek bij concert 2008

het zo prettig speelt vanwege de goede akoestiek en natuurlijk het prachtige uitzicht over het park en kasteel Rosendael.

Maar er kan ook worden getrouwd in de Muziekkoepel vanwege de historische locatie en de romantische omgeving.....

Bronnen

A&H 159 p.20, p. 26, p.32 Henk van Toorn, 1999. Van Logement tot Residence.
Gelders Archief
Delpher